

Handelshinder för idéutbyte

Den i *Ekonomisk Debatt* flera gånger omskrivna utvärderingen av svensk nationalekonomisk forskning, *Economics in Sweden* (red Lars Engwall) är av betydande intresse för svenska nationalekonomer. Nationalekonomiska Föreningen har därför förhandlat fram ett avtal med förlaget – Routledge – så att medlemmar i Nationalekonomiska Föreningen och prenumeranter på *Ekonomisk Debatt* skulle kunna köpa boken till ett med 25 procent rabatterat pris och där förlaget skulle betala porto och övriga transportkostnader. Det har emellertid visat sig finnas en hake som gör att Nationalekonomiska Föreningen valt att inte gå ut med erbjudandet.

Vid inköp av böcker från utlandet lägger posten inte bara på moms om 25 procent på summan av bokens pris, porto och transportkostnaderna. Posten kräver också sedan ett par år en expeditionsavgift om 50 kronor och dessutom moms på denna expeditionsavgift, dvs en avgift för att ta ut skatt. Det innebär att den reella skattesatsen i många fall kan uppgå till 50 procent eller mer. Detta skattesystem berör bl a alla personer som vill köpa böcker direkt från utlandet. I det här aktuella fallet försvinner rabatten i praktiken.

En sådan skattesats innebär att många kommer att avstå från att köpa böcker direkt från utlandet. I en del fall kommer personer att vända sig till bokhandeln, i andra fall att helt avstå på grund av de ökade kostnaderna och det ökade besväret. Postens avgiftspålagor hindrar den utveckling som vore naturlig med dagens möjligheter till elektronisk kommunikation och internationella creditsystem; att man i ökad utsträckning direkt beställer böcker från förlagen via fax eller e-mail, betalar via betalkort och erhåller boken

inom i regel en till två veckor från beställningen.

Avgiften framstår som ett försök att hålla kvar ett ålderstiget distributionssystem. Systemet har främst tillkommit för att skydda de svenska postorderföretagen. I detta fall skulle de slippa konkurrens från utländska bokdistributörer. De svenska bokklubbarna distribuerar emellertid framför allt svenskspråkig eller till svenska översatt litteratur. Postens avgifter försvårar intellektuellt idé- och kulturutbyte genom att fördyra och försvåra tillgången till internationell litteratur.

Bäst vore att systemet med avgiften och momsen på avgiften helt togs bort. Det är ett handelshinder som det inte finns ett rimligt försvar för. En andrahandslösning är att införa en undantagsregel vid enstaka inköp av böcker från utlandet. Redan nu är det så att prenumerationer på tidskrifter från utlandet slipper moms och avgifter. Villkoret är att tidskriften utkommer med minst fyra nummer om året. För böcker kunde regeln utformas så att man för bokpaket av ett värde under en summa om tex 1000 kronor inte tog någon avgift, alternativt en schablonavgift på 50 kronor (inklusive moms).

Hanteringen av dessa paket skulle underlättas och påskyndas och därmed det vetenskapliga och kulturella utbytet med utlandet. Då kostnaderna för att driva in avgifterna troligen är höga jämfört med avgifterna skulle ett slopande av avgiften t o m kunna innebära en direkt vinst för statsverket.

ASTRI MUREN
ESKIL WADENSJÖ